

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 12P/12/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3815203001
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Matulák
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2015:3815203001.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudcom JUDr. Róbertom Matulákom vo veci starostlivosti o maloletého U. I., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom G., M. L. XX/X, zastúpený kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, dieťa rodičov, matka: D. U., nar. X.X.XXXX, bytom G., M. L. XX/X a otec: U. I., nar. XX.X.XXXX, bytom G., t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody v Leopoldove, dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti K. I., nar. XX.X.XXXX, bytom G., A. č. XX/X, za účasti zástupcu Okresnej prokuratúry Prievidza, o podnete súdu o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti a nariadenie ústavnej starostlivosti u maloletého, takto

rozhodol:

Nariaďuje nad maloletým U. I., nar. XX.X.XXXX ústavnú starostlivosť.

Ústavná starostlivosť u maloletého U. sa bude realizovať v Detskom mestečku, Na dolinách 27, Trenčín - Zlatovce.

Rodičia maloletého U. sú povinní v lehote jedného roka od právoplatnosti tohto rozhodnutia si upraviť svoje rodinné a sociálne pomery tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloletého U..

Matka, D. U., je povinná platiť na výživu maloletého U. mesačne sumu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine na účet Detského mestečka, Na dolinách 27, Trenčín - Zlatovce.

Otec, U. I., je povinný platiť na výživu maloletého U. mesačne sumu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine na účet Detského mestečka, Na dolinách 27, Trenčín - Zlatovce.

Týmto rozsudkom dochádza k zmene rozsudku Okresného súdu Prievidza, č. k. 15P/46/2012-40 zo dňa 18.6.2012.

odôvodnenie:

V predmetnej veci začal súd vo veci konanie o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti a o nariadenie ústavnej starostlivosti u mal. U. na základe uznesenia č. k. 12P/12/2015-11 zo dňa 24.3. 2015 podľa § 81 ods. 1 O.s.p., s poukazom na výstupnú diagnostickú správu z detského domova Ilava - Klobušice, ktorý vzhľadom na výrazné výchovné problémy u maloletého odporučil umiestnenie maloletého v uzavretom prostredí liečebno-výchovného, resp. reedukačného zariadenia (Detská psychiatrická liečebňa, n.o. Hraň).

V priebehu konania, po vykonanom dokazovaní, náhradný rodič, kolízný opatrovník i zástupca Okresnej prokuratúry Prievidza, súhlasili s nariadením ústavnej starostlivosti u maloletého.

Matka i otec maloletého žiadali súd, aby ponechal maloletého v náhradnej osobnej starostlivosti strýka, K. I..

Dokazovaním vykonaným na pojednávaní vypočutím účastníkov, svedkyne F. K., oboznámením obsahu písomných dôkazov, správy Detského domova Ilava-Klobušice zo dňa 5.2. 2015, správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza (ďalej len „UPSVaR“) zo dňa 15.4. 2015, Hodnotiacej správy Spojenej školy internátnej Prievidza zo dňa 31.3 2015, Pedagogickej charakteristike žiaka vyhotovenej Spojenou školou internátnou Prievidza zo dňa 31.3 2015 a zo dňa 22.5. 2015, lekárskou správou MUDr. Garajovej zo dňa 4.3. 2015 a 15.4. 2015, Hodnotením Špeciálnej základnej školy Handlová zo dňa 19.5. 2015, e-mailovou komunikáciou zo dňa 29.5. 2015, obsahom spisov Okresného súdu Prievidza sp. zn. 15P/46/2012 a 13P/38/2014 a ďalšími dôkazmi, tvoriacimi obsah spisu, mal súd zistený tento skutkový stav veci:

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza č. k. 15P/46/2012-43 zo dňa 18.6. 2012 súd zmenil rozsudok tunajšieho súdu č. k. 13P/265/2005 zo dňa 9.6. 2005 v časti výchovného prostredia maloletého U. tak, že maloletého, dovtedy zvereneného do osobnej starostlivosti matky, zveril do náhradnej osobnej starostlivosti strýka, K. I. a uložil obom rodičom platiť na výživu maloletého výživné vo výške zodpovedajúcej XX % sumy životného minima na nepľnoleté, nezaopatrené dieťa. Vo vyššie uvedenom konaní bolo zistené, že matka, ktorej maloletý bol zverený, výrazne zanedbávala starostlivosť a výchovu dieťaťa po každej stránke. Dieťa žilo v nevyhovujúcich bytových podmienkach, často bolo hladné, nevhodne oblečené. V domácom prostredí nemalo žiaden podnet na ďalší vývin, v škole začal maloletý vynechávať dochádzku a začali problémy s jeho správaním. Odkedy bol u strýka, správanie dieťaťa sa zlepšilo a strýko mal vytvorené všetky podmienky, aby mohol zabezpečiť ďalší duševný a fyzický rast maloletého. V čase posledného rozhodovania o výchovnom prostredí maloletého mala matka dve ďalšie vyživovacie povinnosti a poberala rodičovský príspevok a rodinné prídavky na dve deti. Otec bol vo výkone trestu odňatia slobody, kde bol aj pracovne zaradený s minimálnym mesačným príjmom - 20 eur. Z týchto dôvodov uložil súd obom rodičom maloletého dieťaťa platiť na jeho výživu, k rukám náhradného rodiča, minimálne zákonné výživné.

Uznesením č. k. 13P/38/2014-11 zo dňa 18.7. 2014 súd predbežným opatrením nariadil, aby maloletý U. bol dočasne zverený do starostlivosti matke. Podnet na nariadenie predbežného opatrenia podal na súd kolízny opatrovník, ktorý zdôvodnil tým, že maloletý U. bol rozsudkom tunajšieho súdu č. 15P/46/2012 zo dňa 18.6.2012 zverený do náhradnej osobnej starostlivosti strýkovi - K. I., pretože matka maloletému v tej dobe nedokázala zabezpečiť adekvátnu starostlivosť. Z dôvodu výchovných problémov, zlého správania v škole aj na internáte, ale aj voči náhradnému rodičovi, bol maloletý od 10.9.2013 do 20.6.2014 umiestnený na dobrovoľný pobyt v Liečebno-výchovnom sanatóriu v Poľnom Kesove. Dňa 14.7.2014 sa dostavil na oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately náhradný rodič K. I., ktorý uviedol, že chce náhradnú osobnú starostlivosť zrušiť a odmietol maloletého vziať z oddelenia späť domov, z dôvodu, že maloletý dňa 11.7.2014 ušiel, nasadol do auta cudziemu mužovi a nechal sa vyviezť do „banickej kolónie“ v Handlovej. Náhradný rodič uviedol, že nevie čo sa v kolónii udialo, ale maloletý odvtedy nechce byť viac u neho a chce ísť k mame. Náhradný rodič na úrad doniesol lieky, ktoré maloletý užíva a ich rozpis, kartičku poistenca a písomné vyjadrenie psychologičky z liečebno-výchovného sanatória. Oblečenie nepriniesol a maloletého zanechal na úrade. Bolo vykonané šetrenie v rodine matky, ktorá uviedla, že má záujem sa o maloletého syna starať. Matka maloletého má vytvorené podmienky k tomu, aby maloletý U. bol zverený do jej starostlivosti. Nakoľko matka maloletého nemala finančné prostriedky, aby si maloletého osobne prevzala na úrade, bol maloletý dňa 14.7.2014 osobne odovzdaný v domácnosti matky do jej starostlivosti.

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza č. k. 13P/38/2014-43 zo dňa 20.8. 2014 súd odňal mal. U. z náhradnej osobnej starostlivosti náhradného rodiča K. a nariadil pobyt maloletého v zariadení, ktoré plní úlohy odbornej diagnostiky, najdlhšie na dobu 6 mesiacov s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku a to v Detskom domove Ilava - Klobušice. Súčasne súd zastavil konanie o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti a o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému U..

Z výstupnej diagnostickej správy na mal. U. vypracovanej Detským domovom Ilava-Klobušice zo dňa 5.2. 2015, doručenej súdu dňa 16.2. 2015, mal súd zistené, že v školskom roku 2014/2015 nastúpil maloletý do 3. ročníka ŠZŠ v Ilave. Jeho správanie v škole je zväčša neprispôsobivé. Vedomostná

úroveň je na veľmi nízkej úrovni - neovláda abecedu, ani rátanie do 20, počíta na prstoch. Prechod cez číslo 10 mu robí problémy. Neurobí zadanú úlohu, vyžaduje individuálnu starostlivosť pri učení. Čiastočne z nevedomosti a čiastočne z odporu k učeniu vyplýva jeho nečinnosť na vyučovaní v škole. Nie je schopný udržať tempo so zvyškom triedy, zošity, knihy a pomôcky si zámerne nechával v škole, aby sa v zariadení nemusel pripravovať do školy. V škole napáda spolužiakov, ubližuje slabším, bije sa, berie spolužiakom ich veci. Zaznamenali neskoré príchody chlapca do a zo školy. Sprievod do školy a zo školy mu istý čas robili vychovatelia a špeciálny pedagóg zariadenia. Stávalo sa, že počas vyučovania odišiel z triedy a túlal sa po škole, za čo mal 5 neospravedlnených hodín. V dôsledku toho mu škola pridela asistentku, ktorá sa mu venovala počas vyučovania. Zaznamenali aj verbálny útok maloletého na učiteľku. Adaptácia na prostredie detského domova u maloletého prebiehala ťažko. Hygienické návyky má osvojené na nízkej úrovni - neutiera sa po vykonaní stolice, špinavú bielizeň a ponožky ukrýval alebo vyhadzoval z okna, aby ich nemusel prať, jedenkrát sa vymočil na chodbe zariadenia z dôvodu, že bol nahneván na zamestnancov zariadenia... Svoje prešľapy neľutuje, za vinníka označuje iných. Sľubuje, že už bude poslúchať strýka, chce sa k nemu vrátiť. Dokáže sa ospravedlniť, ale je to len naučené spoločenské správanie, ktoré nemá pre neho hlbší zmysel. V spoločnosti detí je rušivý, vzťahovačný a veľmi citlivý na strýka. Často používa osobu strýka, aby deti zastrašil a vyhrážal sa im aj dospelým. Voči ostatným deťom pôsobí provokačne, dokáže rýchlo vzplanúť a reagovať agresívne, neváha použiť fyzické násilie. Nie je v kolektíve obľúbený a častokrát ani tolerovaný. Vo zvýšenej miere používa vulgarizmy, klame, zavádza, nepočúva pokyny dospelého. Zobral kľúče z dverí výchovných skupín a zahadzoval ich z okna na strechu vedľajšej budovy, popísal steny izby a dvere perom, pľuje na schody, provokuje deti, keď ho vychovateľ nevidí. So strýkom bol v telefonickom kontakte. Strávil pobyt u strýka od 19.12. 2014 do 7.1. 2015. Po príchode z pobytu bolo jeho správanie zhoršené. V škole mal denne problémy - vyhrážal sa pedagógom, asistentke, vulgárne im nadával. Verbalizoval, že mu strýko sľúbil, že ho zoberie do starostlivosti po ukončení výchovného opatrenia. Dňa 3.2. 2015 po Ivanovom verbálnom provokovaní oplzlosťami a vzájomných vulgárnych invektívach, medzi ním a chlapcom zo skupiny, ho tento napadol a ležiaceho U. podľa jeho vyjadrenia búchal kolenami do hrudníka. Dňa 4.2. 2015 po telefonáte so strýkom, ktorý mu oznámil, že odchádza domov, bolo jeho správanie nekontrolovateľné, vulgárne sa vyjadroval na zamestnancov zariadenia aj na deti. S vidinou odchodu domov stratil všetky zábrany. Prejavoval sa neohrozene, vyhrážal sa, že rozkope dvere. Počas prípravy na vyučovanie bol rušivý, provokoval ostatné deti. Pristúpili k izolovaniu U. od ostatných detí, čas trávil u psychologičky zariadenia. Po návrate ku skupine mal nevhodné poznámky na staršie dievča, chytil ju za pozadie a neskôr ju udril lopatkou do pery. U. je v starostlivosti psychológa a špeciálneho pedagóga detského domova. Podľa vyjadrenia pedopsychiatricky nie je detský domov pre maloletého vhodné zariadenie, doporučuje umiestnenie maloletého v reedukačnom zariadení. Matka pri pracovnom stretnutí typu rodinnej konferencie priznala, že by výchovu maloletého absolútne nezvládla a súhlasila, aby bol umiestnený v nejakom zariadení. Kontakt s maloletým udržiaval iba jeho strýko, ktorý sa aspoň raz do týždňa telefonicky so zariadením kontaktoval a bol mu umožnený i telefonický rozhovor s mal. U.. Matka sa so synom nekontaktovala ani raz. Otec, ktorý je vo výkone trestu, sa dvakrát písomne kontaktoval so zariadením, vždy poslal maloletému nejakú kresbu, ktorá mu bola odovzdaná a veľmi sa jej potešil. K. I. si dňa 5.2. 2015 prevzal maloletého v ich zariadení do svojej osobnej starostlivosti, čím bolo ukončené i polročné výchovné opatrenie v detskom domove Ilava- Klobušice. Správanie p. Betyára pri preberaní dieťaťa bolo útočné a neadekvátne voči ich zariadeniu. Vyzliekol dieťa do naha, začal si U. fotiť, vraj či nemá poškodené telo a povedal maloletému, aby slipy hodil do koša aj papuče, ktoré mal obuté, pričom urážal zamestnancov ich zariadenia. Zo záveru správy vyplýva, že výchovné opatrenie, ktoré bolo ukončené dňa 5.2. 2015 si nesplnilo svoj účel. V otvorenom prostredí detského domova nie sú schopní zabezpečiť takú starostlivosť, akú by U. potreboval. Okrem reedukácie maloletý potrebuje aj liečebnú opateru a dennú psychiatrickú starostlivosť. Odporúčajú navštevovanie školy v rámci výchovného zariadenia, aby sa minimalizovali úniky maloletého a aby bol jednotný výchovný prístup v škole i mimo školy. Výchovný prístup v rámci diagnostickej skupiny ako aj používané metódy, stratégie, terapeutické postupy pri odstraňovaní nežiadúcich prejavov pri poruchách správania nie sú vhodné a efektívne pre tak závažné psychiatrické poruchy, ktoré sa prejavujú u maloletého, u ktorého sa vyskytujú prejavy duševného ochorenia. Prejavy porúch správania sú sekundárne prejavy v dôsledku závažných psychiatrických diagnóz, ktoré boli maloletému diagnostikované v minulosti - reaktívna porucha príchyllosti, socio-výchovná deprivácia s CAN syndrómom, BAP zmiešaná fáza s prevahou hypomanickej symptomatiky.

Z lekárskeho správy detskej psychiatričky MUDr. Evy Garajovej zo dňa 4.3. 2015 a 15.4. 2015 mal súd zistené, že u maloletého ide o poruchy správania u hranične až ľahko duševne zaostaleho chlapca. U maloletého odporučila individualizáciu výuky so skrátením na dve hodiny dvakrát do týždňa.

Z Hodnotiacej správy Spojenej školy internátnej Prievidza zo dňa 31.3. 2015 na maloletého mal súd zistené, že ako žiak 3. triedy nerešpektuje niektoré pokyny vychovávateľky počas činností na internáte. Rád vyvoláva konfliktné situácie medzi deťmi a potom obviňuje druhých, že konflikt vyvolali oni. Nerád sa prispôsobuje činnostiam v internáte, nemá výdrž pri práci, ani pri príprave na vyučovanie, ale pod dohľadom a vedením vychovávateľky to napokon vždy zvládne. Vyžaduje si individuálny prístup a neustálu kontrolu. U detí nie je obľúbený, lebo ich často napáda slovne aj fyzicky. Deti sa ho boja. Hlavne vo večerných hodinách nahovára menšie deti na neslušné činnosti súvisiace až so sexuálnymi návrhmi. Neustále musia byť pri ňom v pozornosti a kontrolovať jeho pohyb a činnosti. Nedá sa mu dôverovať, často oklame a vymýšľa si. Po absolvovaní liečebného pobytu sa jeho správanie vôbec neukľudnilo, aj napriek tomu, že užíva lieky podľa predpisu. Kladne hodnotia vybavenie žiaka prádlom a hygienickými potrebami, aj platby za internát sú uhrádzané včas. Strýko sa tiež pravidelne informuje telefonicky na U. správanie a má záujem problémy riešiť. Musia však konštatovať, že príchodom U. do internátu sa zhoršilo správanie aj iných detí, ktoré sú pod jeho vplyvom, alebo tak konajú, lebo sú zastrášané z jeho strany. Deti nabádal aj k tomu, aby neposlúchali vychovávateľky.

Z pedagogickej charakteristiky maloletého, vypracovanej dňa 31.3. 2015 Spojenou školou internátnou Prievidza, mal súd zistené, že maloletý býva na školskom internáte, pričom jeho dochádzka je pravidelná. Jeho vedomostná úroveň je slabšia, správanie veľmi problémové. Je hyperaktívny, výbušný, na hodinách vyrušuje spolužiakov, počas prestávok ich provokuje, slovne sa vyhráza a vyvoláva konflikty aj so staršími žiakmi. Svojím agresívnym správaním poškodzuje aj školský majetok. Je v starostlivosti uja, chodí čistý a upravený, má zakúpené všetky pomôcky na vyučovanie.

Zo správy o žiakovi vypracovanej dňa 22.5. 2015 Spojenou školou internátnou Prievidza, mal súd zistené, že v období od 8.4. 2015 do 30.4. 2015 triedna učiteľka riešila sťažnosti na U.d niekoľkých rodičov napadnutých žiakov. Správanie U. hodnotí ako nebezpečné a rizikové, pretože svojimi útokmi a verbálnymi vyhrázkami ohrozoval fyzické ale aj psychické zdravie ostatných žiakov. Z ich školy bol odhlásený 30.4. 2015. Dňa 1.5. 2015 nastúpil do Špeciálnej základnej školy v Handlovej.

Zo správy Špeciálnej základnej školy v Handlovej zo dňa 19.5. 2015 mal súd zistené, že mal. U. je od 1.5. 2015 ich žiakom. Navštevuje tretí ročník. Vzhľadom k predchádzajúcim problémom so správaním na základe žiadosti K. I. zo dňa 30.4. 2015 a odporúčania odborného lekára MUDr. Garajovej sa vzdeláva individuálne, v rozsahu 4 vyučovacích hodín týždenne. Na vyučovanie prichádza v sprievode zákonného zástupcu, resp. tety, domov chodieval zväčša sám. Počas vyučovania pracuje aktívne, podľa pokynov vyučujúceho, dodržiava školský poriadok. Dosahuje priemerné výsledky. Je vzdelávaný v samostatnej miestnosti, aj počas prestávok je pod neustálym dozorom pedagogického zamestnanca. Z uvedeného dôvodu, keďže nemá možnosť kontaktu s ostatnými žiakmi bez prítomnosti pedagogického zamestnanca, boli prejavy jeho nežiadúceho správania eliminované.

Zo správy UPSVaR zo dňa 15.4. 2015 súd zistil, že matka obýva spolu s rodinou 1 izbový mestský nájomný byt v „baníckej kolónii“ mesta Handlová. Byt je zariadený potrebným nábytkom štandardného typu. V byte sa kúri tuhým palivom. Matka poberá rodičovský príspevok. Jej druh O. je vo výkone trestu odňatia slobody. Mal. I.e žiačkou základnej školy a mal. S.. je s matkou doma a táto jej poskytuje celodennú starostlivosť. Matka pri pohovore uviedla, že nesúhlasí s tým, aby nad maloletým bola nariadená ústavná starostlivosť a má záujem, aby bol maloletý U. ponechaný v náhradnej osobnej starostlivosti Štefana Betyára. S maloletým má záujem sa stretávať napriek tomu, že ju aktuálne odmieta. S maloletým sa naposledy stretla v lete 2014, kedy bol približne 2 týždne v jej starostlivosti. Matka sa sama priznala, že ona by výchovu maloletého nezvládla. Náhradný rodič K. I. obýva 2 izbový mestský nájomný byt, ktorý je zariadený štandardným nábytkom, hygiena a čistota domácnosti je na požadovanej úrovni. V byte sa nachádza obývací izba, spálňa, kuchyňa, sociálne zariadenie a vstupná chodba. Náhradný rodič uviedol, že maloletý dňom 5.2. 2015 ukončil pobyt v Detskom domove Ilava-Klobušice, v ktorom súd nariadil 6 - mesačný pobyt v zariadení, ktoré plní úlohy odbornej diagnostiky a vrátil sa do jeho domácnosti. Náhradný rodič verbalizoval svoju nespokojnosť so starostlivosťou o maloletého v zariadení, namietal záverečnú správu z diagnostického pobytu. Vyjadril sa, že má naďalej záujem poskytovať starostlivosť maloletému. Mal. U. nastúpil po ukončení pobytu do Špeciálnej

základnej školy internátnej v Prievidzi, kde počas pracovných dní býva v internáte a počas víkendov a prázdnin si maloletého bráva do svojej domácnosti. Je v neustálom kontakte so zamestnancami uvedenej školy. Podľa vyjadrenia náhradného rodiča po ukončení pobytu bolo správanie maloletého rozhádané, postupne si k sebe hľadali cestu a postupne si maloletý privykal na domáce prostredie. Správanie maloletého sa v domácom prostredí stabilizovalo, maloletý ho akceptuje ako autoritu a on ako náhradný rodič jeho starostlivosť zvláda vo všetkých smeroch. S maloletým navštevuje detskú pedopsychiatrickú MUDr. Garajovú a maloletý je nastavený na medikamentóznú liečbu. Náhradný rodič sa opakovane vyjadril, že nesúhlasí so zrušením náhradnej osobnej starostlivosti, pretože je ochotný poskytovať maloleťmu starostlivosť aj naďalej a v záujme maloletého nie je, aby nad ním bola nariadená ústavná starostlivosť. Počas ich pohovoru s maloletým maloletý pôsobil uvoľnene, ochotne odpovedal na nimi položené otázky. Na umiestnenie v detskom domove nerád spomína, nebolo mu tam dobre, veľmi mu chýbal strýko Šteško. V súčasnej dobe rád chodí do školy v Prievidzi, veľmi sa mu páči na internáte, pretože tam pozná vychovávateľov a aj učiteľov. Maloletý takisto uviedol, že matku nevidel dlhší čas, nemá ani záujem sa s ňou stretnúť.

Na pojednávaní pred súdom dňa 16.4. 2015 náhradný rodič žiadal, aby súd ponechal mal. U. v jeho osobnej starostlivosti. Uviedol, že nemá problémy s maloletým, jeho výchovu zvládne. Úzko spolupracuje s MUDr. Garajovou. Pobyt v zariadení, kde maloletý bol umiestnený, nezvládal a nezvládali ho ani vychovávatelia. Nebol to diagnostický pobyt, ale koncentračný tábor. Chlapec mu tam išiel „normálne“ a odtiaľ sa vrátil ako zver. To, ako sa správa v škole, bol dôsledok toho, že na také správanie bol nahovaraný staršími žiakmi, ktorý ho tam potom aj napadli, zbili, pomliaždili mu hrudník a riaditeľka detského domova mu volala až o dva dni neskôr. V správe od MUDr. Garajovej sa uvádza, že keby mal v škole aj naďalej problémy, navrhla by mu individuálne vyučovanie. Po včerajšom rozhovore s vedúcou vychovávateľiek a triednou učiteľkou však bolo konštatované, že sa prospech aj samotné liečenie maloletého lepšia. S maloletým problémy nemá, je však pravda, že v minulosti mu chýbala mama a sestra. Dvakrát mu utiekol cez okno, sadol si cudzím ľuďom do auta a nechal sa vyvieť do kolónie. On je za neho zodpovedný, preto kolíznej opatrovníčke povedal, že keď je dieťa u matky, nech sa matka stará o neho, že on s vecou nechce mať nič spoločné, lebo keby u matky niečo vyviedol, jeho by za to stíhali. S maloletým chodí k MUDr. Garajovej raz do mesiaca. Ide aj o sedenie aj o kontroly. Keď je maloletý u neho doma, nemá s ním žiadne problémy. Dohovára mu, aby sa správal v škole slušne, aby sa tiež riadne učil. Chlapec sa nevie zaradiť do kolektívu, má jednoducho takú diagnózu, akú má. Maloletý odôvodňuje svoje správanie v škole tým, že sa bráni. Do školy chodia aj mentálne retardované deti, zabíjajú jeden do druhého, problémy nie sú len s maloletým, sú so všetkými. Je zamestnaný. Pracuje ako opatrovateľ v Nemecku. Chodíva do Nemecka na trojtýždňové turnusy. Tri týždne je v Nemecku, potom je mesiac doma. Teraz v pondelok ide do roboty. Ide už na posledný turnus, pretože zostáva so synom doma. Teraz, keď pôjdem do Nemecka, o maloletého sa bude starať jeho sestra, rovnako ako vždy v tom čase. Maloletý v tom čase býva v jej domácnosti. Jeho sestra s ním problémy nemá. Má možnosť zarobiť si aj na Slovensku, podniká v odbore Opatrovateľstvo. Má aj ponuky na Slovensku, od budúceho mesiaca by mal nastúpiť do NsP Prievidza, so sídlom v Bojniciach ako sanitár. Zatiaľ ide o predbežný sľub. Prácu v Bojniciach má takisto istú, pracoval tam už aj predtým, bolo to v roku 2006. Pokiaľ sa dá, s rodičmi maloletého je v kontakte. K otcovi chodí s maloletým na návštevu dosť pravidelne, asi tak raz za tri mesiace. S matkou je v stálom kontakte, bežne sa v meste zvyknú stretnúť. Vzťahy medzi matkou a maloletým sú zlé. Medzi otcom a maloletým je dobrý vzťah. Najradšej by bol, keby chlapec dochodil do školy, ktorú navštevuje, do konca školského roku a v Handlovej by ho potom prihlásil na individuálne štúdium. Chlapca chce zapísať aj do hudobnej školy, hrá na gitare, zvykne sa modliť, chce ho prihlásiť aj na náboženstvo, chce, aby absolvoval sväté prijímanie. Takto chce chlapca primäť na iné aktivity.

Matka na pojednávaní pred súdom dňa 16.4. 2015 tvrdila, že chlapec sa má u náhradného rodiča dobre. Ona by mu nedokázala dať to, čo mu dá on. Minulý týždeň bol chlapec u nich aj so švagrom, pýtala sa ho, či by nechcel ísť k nej domov naspäť, že aj sestra ho potrebuje, že je lepšie, keď sú traja spolu, povedal, že nie. Ona sama by nedokázala zabezpečiť u maloletého výchovu. Je pravda, že medzi ňou a chlapcom sú vzťahy zlé. Nevie, prečo sú vzťahy medzi nimi zlé, ona chlapcovi nič nespravila. Bola by rada, keby sa chcel chlapec s ňou stretávať. O náhradnom rodičovi maloletý rozpráva, že sa o neho riadne stará, že má u neho všetko. Nijako sa nepodieľa na výchove ani na výživnom u maloletého. V súčasnej dobe je na rodičovskom príspevku a poberá rodinné prídavky.

Otec na pojednávani dňa 16.4. 2015 uviedol, že jeho brat, K., má maloletého už dlhý čas, lepšie ho pozná, aj jeho povahu. Vie, čo potrebuje, môže mať nejaké psychické problémy. Nesúhlasil so záverečnou správou Detského domova Ilava-Klobušice zo dňa 16.2. 2015. Uviedol, že jeho brat má doma peniaze, zlato, cigarety.... Je zaujímavé, že chlapec mu nič nezoberie. Brat v priebehu roka s chlapcom príde za ním dva razy. Nárok na návštevu má dve hodiny. Hovorí chlapcovi, aby bol dobrý v škole, nebil dievčatá, k dievčatám sa treba správať inak, aby počúval učiteľku, čo rozpráva na vyučovaní. Chlapec sa vypytuje takisto na to, kedy príde domov. Chlapec mu väčšinou rozpráva o strýkovi. K matke sa jeho syn vrátiť nechce, pretože u nej nemá to, čo u strýka. U strýka má chlapec oblečenie, hygienu.

Kolízna opatrovníčka na pojednávani pred súdom dňa 16.4. 2015 poukázala aj na to, že maloletý bol v roku 2012 v Špeciálnej internátnej škole v Prievidzi, bol hospitalizovaný aj na Psychiatrickej klinike v Martine a Kremnici. Od septembra 2013 do júna 2014 bol v LVS Poľný Kesov, tam chlapca hodnotili ako impulzívneho, ktorý rád pútal na seba pozornosť, ale aj ako chlapca, ktorý má problém s disciplínou, dodržiavať poriadok v zariadení. Následne bol u náhradného rodiča, potom krátko u matky, potom späť u náhradného rodiča, potom nastúpil do Klobušíc na polročný pobyt, odkiaľ opäť prišiel naspäť do Strednej školy internátnej v Prievidzi. Chlapec je 10 ročný, za toto obdobie vystriedal niekoľko výchovných zariadení, niekoľko výchovných prostredí, preto sa ani nečuduje, že správy, ktoré sú im na maloletého predkladané, sú také, aké sú. Oslovila viaceré reedukačné zariadenia v súvislosti s možným umiestnením maloletého do takéhoto zariadenia s tým, že v súvislosti s vekom maloletého a skutočnosťou, že navštevuje 3. ročník strednej internátnej školy, bolo by vhodnejšie riešenie umiestnenie maloletého do LVS s tým, že to je podmienené tým, že musí byť umiestnený najprv do detského domova, domov následne vybaví pobyt v LVS. Jediné jedno reedukačné centrum jej odpísalo, konkrétne Bačkov, že by maloletého mohli do takéhoto centra prijať, avšak až počnúc mesiacom september 2015. Ponechala však na úvahe súdu, či 10 ročné dieťa, ktoré má zdravotné problémy, je možné umiestniť v reedukačnom centre, kde sú umiestnené deti s vážnymi výchovnými problémami, v ktorom zariadení podľa jej názoru by správanie maloletého sa mohlo ešte viac zhoršiť. Pokiaľ sa rozprávala s Mgr. I., riaditeľkou školy, ktorú maloletý navštevuje, riaditeľka hodnotila maloletého predovšetkým ako dieťa, ktoré je citovo zdevastované s tým, že pobyt v reedukačnom zariadení by mu neprospeľ. Tiež navrhla alternatívu, aby maloletý navštívil pedopsychiatricku, aby zostal doma a chodil by na individuálny plán, buď by chodil do školy alebo na dve hodiny by prišla učiteľka za ním domov. Začali by dvomi vyučovacími hodinami, postupne by sa u neho pridávali hodiny. Chlapec v súčasnej dobe potrebuje kľud, pocit domova, pocit, že konkrétni ľudia ho ľúbia. Kolektív detí chlapec potrebuje, v neskoršom období potrebuje do školy sa opäť dostať, potrebuje ísť aj medzi iných ľudí, aby nebol len medzi rodinnými príslušníkmi, a k tomuto všetkému má individuálny plán školy fungovať. Kvôli výchovnému opatreniu je evidovaný aj na úseku sociálnej kurately. S rodinou pracujú stále, majú záujem chlapca postupne včleňovať do spoločnosti. Určite nie je v záujme maloletého dieťaťa v súčasnosti ho umiestniť v reedukačnom zariadení, pokiaľ by bola situácia už naozaj tak vypätá, neúnosná, vec by sa mohla riešiť umiestnením maloletého do detského domova a následne by si ho detský domov umiestnil do LVS. Toto môže uskutočniť aj náhradný rodič tak, ako to bolo v minulosti, keď chlapec bol na pobyte v Poľnom Kesove. Všetko závisí len od rodiny p. I.. Podstatné na tejto veci je to, či náhradný rodič je spôsobilý po výchovnej stránke maloletého zvládnuť.

Zástupca Okresnej prokuratúry Prievidza na pojednávani pred súdom dňa 16.4. 2015 navrhol, aby súd pojednávani na nejaký mesiac odročil a na ďalší termín pojednávania zavolať sestru náhradného rodiča, takisto aby na tomto pojednávani súd vypočul aj maloletého. Z vykonaného dokazovania doposiaľ je zrejmé, že náhradný rodič má záujem sa i naďalej o maloletého starať, je preto podľa nich v záujme aj maloletého dieťaťa, dať náhradnému rodičovi šancu.

Na pojednávani pred súdom dňa 1.6. 2015 náhradný rodič K. I. spočiatku trval na tom, aby súd ponechal maloletého v jeho náhradnej osobnej starostlivosti. Tvrdil, že o maloletého sa chce i naďalej starať, že doma mu nevadí. Uviedol tiež, že maloletý bol vylúčený zo školy. Keď mu prišiel list zo školy o vylúčení maloletého, išiel celú vec riešiť do školy. Pani riaditeľka zmenila svoj postoj o 100%, keď jej povedal, že maloletého bude voziť každý deň do školy. Následne mu riaditeľka po incidente povedala, že U. môže od septembra opäť nastúpiť do Prievidze na Spojenú internátnu školu. Rozprával sa aj s riaditeľkou internátu a tá mu povedala, že Ivan z internátu vylúčený nebol. V priebehu pojednávania, po vypočutí svedkyne K.J, súhlasil s tým, aby súd zrušil u maloletého náhradnú osobnú starostlivosť a súhlasil aj s tým, aby bol maloletý umiestnený v Detskom mestečku Trenčín - Zlatovce. Potvrdil tiež, že počas doby, čo má mal. U. zvereného do svojej osobnej starostlivosti, jeho biologickí rodičia na jeho výživu

neprispevali ničím. Uviedol tiež, že ak by sa u chlapca v budúcnosti niečo zmenilo, zobral by si ho späť do svojej starostlivosti.

Kolízna opatrovníčka na pojednávaní pred súdom dňa 1.6. 2015 poukázala na to, že na poslednom pojednávaní bolo prezentované náhradným rodičom, že maloletý zostane doma, vybaví s ním individuálny plán, že na 3 týždne ide do zahraničia a potom zostane doma, že má prisľúbenú prácu. Takto to odporúčala aj A. M., pedopsychiatricka. W. týždeň po pojednávaní pani I., riaditeľka Špeciálnej školy ju kontaktovala s tým, že správanie maloletého sa zhoršilo natoľko, že ho z internátu vylúčila. Následne sa vybavil prestup maloletého do Špeciálnej základnej školy Handlová, kde maloletý nastúpil s tým, že má schválený individuálny študijný plán. Navštívili niekoľkokrát domácnosť pána I., ktorý uviedol, že si nemôže dovoliť zostať bez práce pre finančné záležitosti a je nútený pracovať v zahraničí a z tohto dôvodu nie je spôsobilý poskytovať celodennú starostlivosť maloletému. Z tohto dôvodu ešte minulý štvrtok trval na nariadení ústavnej starostlivosti. Na základe toho zisťovali, kde by mohol byť maloletý umiestnený. Maloletý by mohol byť umiestnený v detskom domove - Detské mestečko, Na dolinách 27, 911 05 Trenčín - Zlatovce. Bola aj na návšteve u matky v jej domácnosti, pričom matka sa opätovne vyjadrila, že si netrúfa na starostlivosť o maloletého, lebo s maloletým sú výrazne výchovné problémy a jeho výchovu by nezvládla a sama sa vyjadrila, že bude súhlasiť s nariadením ústavnej výchovy u maloletého. Potom, ako sa dozvedela, že chlapec je vylúčený z internátu a musel sa niekde zdržiavať, vykonala opätovne návštevu u náhradného rodiča. Náhodne sa s náhradným rodičom stretla minulý štvrtok, keď pán I. išiel s IK. do školy. Pán I. jej sám povedal, že bude súhlasiť s nariadením ústavnej starostlivosti a to aj bol dôvod, prečo zisťovala náhradné zariadenie, kde by mohol byť maloletý umiestnený. Mala možnosť rozprávať sa aj so sestrou náhradného rodiča, F. K. a takisto aj s ostatnými rodinnými príslušníkmi náhradného rodiča, ktorí síce prejavili záujem postarať sa o maloletého, avšak v podstate len po verbálnej stránke, ani jeden z nich neprejavil záujem celodenne sa starať o maloletého. Z vykonaného dokazovania je preukázané, že náhradná osobná starostlivosť si prestala plniť svoj účel, navrhujú ju zrušiť a nariadiť ústavnú starostlivosť o maloletého v Trenčíne - Zlatovce, v Detskom mestečku a súčasne, navrhli, aby súd určil vyživovaciu povinnosť pre rodičov maloletého a to vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepinoleté dieťa.

Z výpovede svedkyne F.j mal súd zistené, že náhradný rodič je jej brat. Vychádzajú spolu dobre. Tiež vychádza dobre aj s mal. Ivanom, lipne na nej, začína jej rozprávať, ako ju má veľmi rád. Býva sama, syna má teraz doma v dvojizbovom byte, syn má 30 rokov. Veľakrát mala Ivana u seba. Mala ho u seba už aj mesiac, alebo 2 týždne, v závislosti od toho, či bol brat v práci. Naposledy maloletého mala u seba pred týždňom, bolo to asi 14 dní. Keď bol na internáte, všetko bolo v pohode, prišla ho odíť zobrať v piatok, niekedy po 14,00 hod. a v pondelok ráno ho viedla späť. Dva dni sadajú zvládnuť a aj tri dni, vtedy problémy neboli. Keby bol aj dlhšie obdobie u nej, zvládla by ho. Maloletý je veľmi naviazaný na strýka a ešte viac ako na ňu. O jeho problémoch vie. Keď si však niekto na neho sadne, problémy vyrobí aj sám. Vie, čo obnáša výchova detí, ona sama má 4 deti. Maloletého by mohla mať aj dlhšie obdobie, jeho výchovu by zvládla. Chlapec potrebuje byť medzi ľuďmi, nemôže byť sám. Následne svedkyňa potvrdila, že je naozaj pravda, že pokiaľ ide o výchovu maloletého, ona sama by ju vzhľadom na problémy, ktoré má, nezvládla. Pokiaľ by bol maloletý umiestnený v zariadení, maloletého by ako rodina navštevovali.

Z výsluchu mal. Ivana, ktorého súd v konaní vypočul v neprítomnosti jeho rodičov, súd zistil, že vie, prečo je na súde, že je tam preto, že neposlúcha, v škole a aj doma robí problémy. Trošku strýka poslúcha a veľa ho neposlúcha. Chcel by ešte nejakú šancu, aby poslúchal a aby nerobil zle. Deťom robí v škole zle, lebo aj oni ho provokujú. Najradšej má strýka a potom tetu F., a ešte aj kamaráta zo školy.

Zástupkyňa Okresnej prokuratúry Prievidza po vykonanom dokazovaní sa v celom rozsahu stotožnila s výpoveďou kolízneho opatrovníka, a síce, že z vykonaného dokazovania je preukázané, že v súčasnej dobe niet osoby, ktorá by s poukazom na výchovné problémy dokázala zabezpečiť celodennú starostlivosť o maloletého. Otec je vo výkone trestu a matka odmietla poskytnúť maloletému túto starostlivosť, náhradný rodič má síce záujem sa o maloletého starať, pracuje však v zahraničí, a z toho dôvodu nemôže maloletému poskytnúť celodennú starostlivosť. Z týchto dôvodov je toho názoru, že ústavná starostlivosť bude v tomto prípade v záujme maloletého a súčasne navrhla, aby súd určili obom rodičom vyživovaciu povinnosť v minimálnej zákonnej výške.

Z e-mailovej komunikácie medzi kolíznym opatrovníkom a Detským domovom Trenčín Zlatovce (č. I. 25) mal súd zistené, že maloletý môže byť po rozhodnutí súdu umiestnený v Detskom domove Trenčín - Zlatovce.

Podľa § 54 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, súd môže ústavnú starostlivosť nariadiť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

Zhodnotiac výsledky dokazovania, dospel súd k právnenému záveru, že v súčasnej dobe niet osoby, ktorá by s poukazom na výchovné problémy maloletého (podľa pedopsychiatričky u maloletého ide o poruchy správania u hranične až ľahko duševne zaostalého chlapca), ktorý si v rodinnom prostredí neosvojil ani základné hygienické návyky a ktorý sa v kontakte s inými ľuďmi, najmä mimo rodinného prostredia správa nevhodne, s častými prejavmi agresivity, ktorý navyše potrebuje individuálny prístup v súvislosti s prípravou na vyučovanie a ktorý je navyše liečený u psychiatra, dokázala zabezpečiť celodennú starostlivosť o maloletého. Otec je vo výkone trestu odňatia slobody a matka odmietla poskytnúť maloletému celodennú starostlivosť. Náhradný rodič má síce záujem sa o maloletého starať, k čomu má aj vytvorené materiálne podmienky, pravidelný mesačný príjem, pričom aj vzájomný vzťah medzi ním a maloletým je dobrý, pracuje však v zahraničí, a z toho dôvodu nemôže maloletému poskytnúť celodennú starostlivosť. Pokiaľ iní rodinní príslušníci maloletého prejavili záujem postarať sa o maloletého (najmä F. K.), z vyjadrení kolízneho opatrovníka mal súd preukázané, že išlo v podstate len o verbalizovaný prejav vôle pomôcť bez toho, že by boli ochotní a najmä spôsobilí zabezpečiť riadnu celodennú starostlivosť maloletému U.. Z týchto dôvodov bol súd toho právneho názoru, že ústavná starostlivosť bude v tomto prípade v záujme maloletého dieťaťa v súlade s ust. § 54 ods. 2 Zákona o rodine. V ústavnom zariadení bude môcť maloletý pod dohľadom odborníkov ukončiť základnú školu a v ústavnom zariadení mu bude takisto poskytnuté všetko to, čo mu v súčasnosti nemôžu zabezpečiť jeho rodičia v súvislosti s jeho ďalším duševným a fyzickým napredovaním.

S poukazom na ust. § 54 ods. 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, rozhodol súd o umiestnení maloletého v Detskom domove Detské mestečko Trenčín - Zlatovce.

S rozhodnutím o nariadení ústavnej starostlivosti je spojené aj rozhodovanie o vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom. Vzhľadom na súčasné pomery rodičov, ktorí sú nemajetný, keď otec je vo výkone trestu odňatia slobody a matka je len poberateľkou rodičovského príspevku a prídavkov na dve deti, ktoré má v osobnej starostlivosti, súd zaviazal oboch rodičov platiť na výživu maloletého U. mesačne sumu 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepĺnoleté dieťa a to v súlade s § 62 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (minimálne zákonné výživné). Určené výživné sú obaja rodičia povinní platiť na účet zariadenia, v ktorom bude maloletý umiestnený.

V súvislosti s rozhodnutím súdu o nariadení ústavnej starostlivosti nad maloletým, stratilo účinky pôvodné rozhodnutie o zverení mal. Ivana do náhradnej osobnej starostlivosti strýka Štefana Betyára.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je odvolanie prípustné v lehote 15 dní od jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Trenčíne, písomne, v 6. rovnopisoch.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p. v platnom znení).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.